Stadskerk Nijmegen (OCP), 9 juli 2023, 3e zondag van de zomer
Voorganger: pastor Janine Kallen (r.-k.)

[1e lezing: Zacharia 9,9-12] (Nieuwe Bijbelvertaling)
9 Juich, Sion,
Jeruzalem, schreeuw het uit van vreugde!
Je koning is in aantocht,
bekleed met gerechtigheid en zege.
Nederig komt hij aanrijden op een ezel,
op een hengstveulen, het jong van een ezelin.
10 Ik zal de strijdwagens uit Efraïm verjagen
en de paarden uit Jeruzalem;
de bogen worden gebroken.
Hij zal vrede stichten tussen de volken.
Zijn heerschappij strekt zich uit van zee tot zee,
van de Rivier tot de einden der aarde.
11 Want, Sion, omwille van mijn verbond met jou, met offerbloed bekrachtigd, zal ik de gevangenen vrijlaten uit de put zonder water. 12 Keer terug naar de burcht, gevangenen. Jullie hoop is niet vergeefs geweest, want ook nu geldt de toezegging aan Sion: ik zal je dubbel schadeloosstellen.

[Evangelie: Matteüs 11,25-30] (Nieuwe Bijbelvertaling)
25 In die tijd zei Jezus ook: 'Ik loof u, Vader, Heer van hemel en aarde, omdat u deze dingen voor wijzen en verstandigen verborgen hebt gehouden, maar ze aan eenvoudige mensen hebt onthuld. 26 Ja, Vader, zo hebt u het gewild. 27 Alles is mij toevertrouwd door mijn Vader, en niemand dan de Vader weet wie de Zoon is, en wie de Vader is, dat weet alleen de Zoon, en iedereen aan wie de Zoon het wil openbaren.
28 Kom naar mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, dan zal ik jullie rust geven. 29 Neem mijn juk op je en leer van mij, want ik ben zachtmoedig en nederig van hart. Dan zullen jullie werkelijk rust vinden, 30 want mijn juk is zacht en mijn last is licht.'

[overweging:]
De tekst van de eerste lezing uit het boek van de profeet Zacharia dateert uit het einde van de 6e eeuw v. Chr. De periode vlak na de Babylonische ballingschap. Toen de Perzen de macht van de Babyloniërs hadden overgenomen en een deel van de Judese ballingen weer was terug gekeerd naar Juda. Ze treffen er een verwoest en desolaat land aan.

Jeruzalem en de tempel van Salomo liggen in puin. Ze staan voor de enorme opgave hun onder de voet gelopen land weer op te bouwen.

Zacharia voelt zich geroepen om de mensen moed in te spreken. Met zijn woorden roept hij die goeie ouwe tijd onder koning David en koning Salomo in herinnering. Toen er welvaart was en vrede. Hij droomt van een nieuwe leider die zal opstaan, iemand die in de geest van David zal regeren en het land en de tempel weer in volle luister zal doen herrijzen. Zacharia gelooft vast en zeker dat dat ooit waar zal zijn. Hij schildert een prachtig visioen. God Zelf zal de strijdwagens en de paarden wegvagen en vrede brengen tussen de volkeren. God Zelf zal een nieuwe koning zenden, iemand met hart voor de mensen. Iemand die rechtvaardig is, en zachtmoedig, iemand die rijdt op een ezel.

Zeshonderd jaar later doet Jezus hetzelfde. We horen dat verhaal ieder jaar weer op Palmzondag. Hoe Jezus gezeten op een ezel Jeruzalem binnentrekt. Jezus zal toentertijd bewust dat beeld dat Zacharia schetst, dat beeld van een vredelievende koning, hebben willen oproepen. De mensen in die tijd zullen dat zeker meteen hebben begrepen. Iemand die rijdt op een ezel. Want paarden waren er voor de oorlog, voor de strijdwagens. Op een paard toorn je hoog boven de mensen uit. Rijden op een paard was in Bijbelse tijden een teken van macht en krijgskunst, van de meerdere zijn van het voetvolk. Ezels daarentegen waren voor het werk van alle dag, het lastdier van de gewone mensen, waar je op terugkeert naar huis als de avond valt en het werk is gedaan. Een ezel is het meest dienstbare dier dat er bestaat. Een ezel brengt je veilig op de plaats van bestemming, een ezel helpt je lasten te dragen en doet beseffen dat dienstbaarheid het wint van geweld.

Zacharia hunkert naar zo'n koning, Jezus wil zo'n Koning zijn. Dienstbaar, dicht bij de mensen. Om met ons mee te trekken, om de lasten te verlichten waar mensen onder gebukt gaan.

Van die koning wordt gezegd dat Hij vredelievend is, zachtmoedig, bescheiden. Nederig staat er in de NBV. De Willibrordvertaling gebruikt het woord deemoedig. Een prachtig, indrukwekkend woord. Deemoed is het tegenovergestelde van hoogmoed. Hoogmoed is de moed om hoog boven iedereen uit te steken. Deemoed is de moed om te dienen. In het Hebreeuws staat letterlijk: je naar een ander toebuigen.

Het gaat dus om een levenshouding, een mentaliteit van aandacht hebben, tijd hebben voor een ander mens, er zijn voor een ander, en die ander laten merken dat hij of zij er mag zijn.

Vanuit die optiek zegt Jezus: 'Kom bij Mij als je uitgeput bent en onder lasten gebukt gaat; Ik zal je rust en verlichting geven.' Hij zegt dat tegen alle goedwillende mensen die vredelievend door het leven willen gaan. Ook wij mogen op die uitnodiging ingaan.

Hij drukt ons op ‘t hart: God is er voor iedereen, God is dichtbij, vooral voor diegenen die wel eens fouten maken, vooral voor diegenen die door anderen als minder aan de kant worden geschoven. God is er voor iedereen. En hoe ontdek je dat? Juist door er zelf te zijn voor een ander. Dat ontdek je pas echt als je je niet meer of beter voelt dan een ander, maar juist wanneer je je naar een ander toebuigt, wanneer je dienstbaar wilt zijn.

Natuurlijk heeft Jezus óók idealen die tot in de hemel reiken. Hij wil ontzettend veel en Hij verlangt ook veel van mensen die Zijn leerling willen zijn. Hij is kritisch en zet mensen vaak scherp op hun plaats. Maar Hij laat ook altijd ruimte. Het geknakte riet zal Hij niet breken. Hij wijst Zijn leerlingen vaak streng terecht, maar Hij wijst ze nooit af. Zijn juk is zacht. De manier waarop Jezus de Wil van God voorleeft, is bemoedigend. Hij is solidair met mensen die hun best doen en hun goede wil tonen. Hij slaat ons niet om de oren met veeleisende geboden, maar wijst uitnodigend een richting naar wat Hij noemt het Koninkrijk van God.

Ik wil dat allemaal heel graag geloven wat ik hier nu allemaal zeg. Dat visioen van dat Koninkrijk van God, van een wereld waar gerechtigheid vanzelfsprekend is en alles en iedereen in vrede mag leven. Wie verlangt daar nou niet naar, zou je denken. Ik wil er ook heel graag mijn bijdrage aan leveren, wij hier allemaal, daar twijfel ik niet aan. Alleen, het staat zo volledig haaks op hoe heel veel mensen eraan toe zijn in onze wereld. Al die conflicten, al die haat, al die oorlogen, zoveel onmenselijkheden, zoveel verdriet. Ik weet niet hoe het u vergaat, maar de laatste tijd voel ik de moed nogal eens in de schoenen zakken. Heeft het wel zin om inspiratie te blijven putten uit het evangelie? Hou ik mezelf niet alleen maar voor de gek?

Toch blijft die blijde boodschap aan mij trekken. En aan u ook, anders zat u hier niet. God presenteert Zich ín Jezus áán ons als een mens van deemoed en eenvoud van hart. Jezus zocht Zichzelf niet in macht of kennis, maar in dienend beschikbaar zijn voor de ander. Hij leerde Zijn leerlingen dat God deemoedige mensen nodig heeft. Onze wereld, onze samenleving, elke samenleving heeft deemoedige mensen nodig. Zij kunnen de wereld redden. Met zachte, liefdevolle en vredelievende krachten. En als je goed kijk, als je al die conflicten wereldwijd afspeurt, dan vind je ze ook! Zoveel mensen die zich voor anderen inzetten en daardoor van onmisbare betekenis zijn voor hun medemensen in nood.

Het zit 'm in de houding waarmee we in het leven staan.
Kies maar voor die ezel, zegt Jezus. Kom maar bij Mij in de leer: Mijn juk is zacht, Mijn last is licht. Je zult rust vinden voor je ziel. Amen

Janine Kallen, j.l.kallen@gmail.com